

De Vergulde Swaen

Medelingenkrant

Jaargang 1 nr. 2

oktober 2003

Verlang niet dat alles zoo geschiede als gij wilt.

Oudheidkamer "De Vergulde Swaen"

Rotterdamseweg 53 - 55

tel. (078) 612 5681

tevens Secretariaat Historische Vereniging Zwijndrecht

Museumgids

Sinds kort is de Historische Vereniging Zwijndrecht een klein boekwerkje rijker: "Een rondgang door De Vergulde Swaen" leidt bezoekers door de oudheidkamer aan de Rotterdamseweg en langs de rijke historie van het pand.

Er was al geruime tijd behoefte aan een dergelijke gids. Behalve afbeeldingen bevat het werkje ook twee plattegronden van het gebouw.

De gids beschrijft elke ruimte in het pand, één van de oudste in Zwijndrecht, en legt uit wat er zoal te zien is. Verhelderend is het stuk over de geschiedenis van het gebouw. Zo blijkt dat driehonderd jaar geleden op dit adres al een Vergulde Swaan was gevestigd. In 1769 verandert de naam in "de Swaan" en vanaf ongeveer 1849 wordt deze naam helemaal niet meer gebruikt. De herberg is dan veranderd in drie woonhuizen. Tot 1845 is het pand zo'n honderd jaar in handen van één familie gebleven.

Intrigerend is de foto op de achterzijde van het boekje: het toont een gebouw aan de Langeweg oms treeks 1700. "De Vergulde Swaan" voor de grote verbouwing in 1790?

Verder staan er aardige wetenswaardigheden in de gids. Voor degenen die nog nooit in De Vergulde Swaen zijn geweest een mooie aanleiding om eens te gaan kijken.

"Een rondgang door De Vergulde Swaen" kost één euro en is verkrijgbaar bij de balie van De Vergulde Swaen.

Uit/van het bestuur

Toen ik begin dit jaar verschillende keren de tentoonstelling van mijn oom Clement Bezemer bezocht, kon ik niet vermoeden dat ik enkele maanden later zo nauw verbonden zou worden met de Historische Vereniging.

Omdat ik veel belangstelling heb voor schilderkunst, kerken en vooral orgels die daarin staan, bezoek ik regelmatig de open dagen. Daar kwam ik ook steeds de heer Van Rietschoten tegen, niet wetende dat hij voorzitter van de vereniging was. Totdat hij me belde met het verzoek om secretaris te worden.

Mijn eerste indruk is dat ik bij een hele positieve groep vrijwilligers terecht ben gekomen, die met enthousiasme van De Vergulde Swaen een tentoonstellingsruimte weet te maken, die wat te vertellen heeft.

Die een boodschap heeft voor het heden: kijk goed om je heen en kijk ook nog eens achterom en leer daar ook van; wees zuinig op wat nog aanwezig is uit het verleden.

Kijk mee door de ogen van een kunstenaar naar je omgeving, want die ziet vaak heel andere dingen.

Wat weten we nog van de watersnoodramp en de wereldberoemde deltawerken die daaruit voortgekomen zijn? Weten we dat Broedertrouw en De Groot daaraan hebben meegewerkt en Van Leeuwen daarvoor buizen geleverd heeft?

Dit alles hebben we de afgelopen tijd in de Vergulde Swaen op ons kunnen laten inwerken.

Er komt behoorlijk wat kijken om alles goed te laten functioneren. Bij het begin van een nieuwe tentoonstelling is er veel te doen. De inrichting van de ruimte, de uitnodigingen, de diapresentatie enz.

De ledenadministratie is overgezet op een ander computerprogramma.

Er wordt een voorstel gemaakt voor een nieuwe geluidsinstallatie, die in verschillende ruimten gebruikt kan worden.

Steeds zijn er weer plannen voor nieuwe tentoonstellingen.

Zo glijdt de Swaen voort.

Clement Blacquièrre, secretaris

Vrijwilligers

Regelmatig wordt "onze Swaen" verrijkt met nieuwe vrijwilligers. Dit kan zijn voor werk in de gelagkamer, bij de balie, voor schoonmaakwerk, voor (onderhouds)klusjes, voor rondleidingen of voor restauraties. Wie in een gezellig gebouw iets wil doen met gemotiveerde mensen, en een uurtje "over" heeft, is van harte welkom eens te komen praten.

Nieuws uit/van de werkgroepen

Archeologie (door Alexandre v/d Berg)

Op dit moment houdt de werkgroep de activiteiten in het Develgebied in de gaten, waaronder de werkzaamheden aan de Hogesnelheidslijn. Hierbij komen soms interessante dingen zoals de oudste dijk van Zwijndrecht te voorschijn. Verder vindt onderzoek en restauratie plaats van vondsten die in 2001 zijn gedaan tijdens de restauratie van ons pand. Om de leden van de werkgroep accuraat te houden wordt er eind dit jaar en begin volgend jaar een cursus georganiseerd voor de restauratie van archeologische vondsten. Hoewel de data van deze cursus nog niet bekend zijn, kunnen geïnteresseerden (ook van buiten de archeologische werkgroep) zich al wel aanmelden. Wel is het zo, vanwege de beschikbare ruimte, dat werkgroepleden voor gaan.

Diapresentatie over de Zwijndrechtse zoutindustrie

Op woensdag 5 november geeft de heer P. van Driel een diapresentatie over de zoutindustrie.

De zoutindustrie is een bedrijfstak geweest die voor Zwijndrecht bijna 400 jaar van groot belang was. Namen als Keetmeesterstraat en Westkeetshaven (helaas weer uitgebreid in het nieuws) houden de herinnering aan dat verleden levend.

De heer van Driel was, evenals zijn vader, zelf werkzaam bij de laatste zoutkeet die Zwijndrecht heeft gekend : **c.v. zoutziederij v/h J. de Bondt**. Aan de hand van dia's, veelal gemaakt net voor de sluiting van het bedrijf in 1957, wordt duidelijk gemaakt hoe zout in die dagen geproduceerd werd. Het is haast aandoenlijk om te zien hoe bijv. het ruwe zout in karretjes over de Ringdijk werd getransporteerd, waar nog bijna geen verkeer was. Voor iedereen met interesse voor Zwijndrechtse historie is deze serie een verplichting!

Woensdag 5 november, aanvang 14.30 uur en 19.30 uur in De Vergulde Swaen, tel. 612 5681.

De toegang bedraagt €1,50 (voor leden van de Historische Vereniging Zwijndrecht gratis).

Interesseavonden

Elke derde dinsdagavond van de maand is De Vergulde Swaen open voor de Interesseavond.

Iedere geïnteresseerde kan komen om

- iets te doen met archeologie
- iets te doen met genealogie
- onderzoek te doen
- kennis te maken met of praten over het werk van de Historische Vereniging
- van gedachten te wisselen met bestuursleden
- ..... (vul maar in)

De werkgroepen kunnen er hun energie kwijt, maar ook geïnteresseerden. Bovenal is het ook een avond voor de leden van de Historische Vereniging. Immers is De Vergulde Swaen hun "clubgebouw".

Aanwinsten

Bijna wekelijks zijn er bezoekers die, geïnspireerd door hetgeen ze in het museum zien, zeggen dat ze thuis ook nog wel wat hebben. Of vragen of we misschien interesse hebben in dit of dat. Meestal hebben we die interesse wel.

Bijzondere aanwinsten in de afgelopen vier maanden zijn drie Zwijndrechtse suikerzakjes (politie, Swindregt en Van Spronsen), een oude rookstoel, een koekoeksklok, een oude typemachine, een doopjurk, fotoalbums van de tunnelaanleg, en een ladenkastje van J. v. Pelt uit de Julianastraat (Anna).

In de Stijlkamer is de kast links van de schouwerheringericht. Het textiel is verplaatst naar de linnenkast, en de kast is gevuld met Zwijndrechtse accessoires als verpakkingsdoosjes van winkeliers, theelepeltjes, bedrijfsspeldjes, bordjes, stukken glas uit de glashut, gemeentelijke lakstempels, gaspenningen, suikerzakjes en andere oudheidkundige relikwieën. Opvallend is de kristallen roemer met het gemeentewapen. Dit drinkglas, dat bij uitzonderingen wordt uitgereikt aan bijvoorbeeld scheidende raadsleden, hebben we in bruikleen van de gemeente Zwijndrecht.

WAT ZOEKEN WE NOG

Keukengerei van gewolkt email, glazen van Zwijndrechtse verenigingen, een oude bloemenvaas (liefst van groot model), meer Zwijndrechtse suikerzakjes of speldjes,

Oude (schoenen)dozen worden vaak gebruikt als opbergplaats voor papieren. Hier bevinden zich vaak rekeningen tussen, of treinkaartjes, rouwadvertenties, folders....

Zeker wanneer het gaat om Zwijndrechtse rekeningen/papieren, is het museum er gelukkig mee.

Exposities

Jaar van de boerderij.

Tot eind september was de tentoonstelling “Zwijndrechtse boerderijen, boeren- en tuindersleven vroeger” te zien. Bezoekers reageerden erg enthousiast en ook de begeleidende brochure is goed verkocht. Speciaal voor een groep dames is de expositie op 29 september nog in stand gehouden, waarop deze 's avonds door een aantal vrijwilligers die van aanpakken weten, is ontmanteld.

Zwijndrechtse bedrijven van 19toen tot nu, deel 3

Sinds 4 oktober kunnen bezoekers kennismaken met de derde bedrijvententoonstelling. Ditmaal over de honderdjarige Broedertrouw en Grootint. Ook de 25-jarige Moerdijkbrug krijgt aandacht. Bij de bouw en het transport van deze brug zijn beide bedrijven betrokken geweest.

Op 3 oktober is de tentoonstelling officieel geopend door de heren Spoelstra (oud-directeur van Grootint) en C. den Boer Tzn.. De expositie loopt tot en met 7 december.

Winter in Zwijndrecht

Vanaf 12 december is het winter in De Vergulde Swaen. Ouderwets winter wel te verstaan, hoe kan het anders. Was vroeger alles beter? Kom en zie...

Wie overigens nog oude (zwijndrechtse) foto's heeft betreffende dit onderwerp, en dan met name over de ijsbaan in Walburg en in de Groote Lindt (of obligaties/aandelen van de Zwijndrechtse ijsbaan/club), of foto's van de bevroren Maas in 1929 of bijzondere herinneringen daaraan, of speciale winterkleding (zoals een mof), en deze (tijdelijk) wil afstaan, kan contact opnemen met De Vergulde Swaen.

Kunstexpositie

De komende lente staat in het teken van de kunst in De Vergulde Swaen. Te zien zal zijn een greep uit hetgeen het Kunstenaarscollectief in de jaren zeventig en tachtig produceerde. Namen als onder anderen Corbeau, To Kuyper en Piet van Rhoon staan centraal.

Rotterdamseweg, Nieuwe Huizen

De “Nieuwe huizen” aan de Rotterdamseweg beleven volgend jaar hun eeuwfeest. Ter gelegenheid daarvan nam Hinrich Slobbe het initiatief om te komen tot een herdenkingsboek. In samenwerking met de Historische Vereniging Zwijndrecht wordt er tevens een expositie samengesteld, die samenvalt met de Open Monumentendag in september 2004. Gezocht wordt naar foto's, documenten, (ver)bouwtekeningen, herinneringen..... Contactpersoon in deze is Hinrich Slobbe, Rotterdamseweg 60, 3332 AK, tel. 6125501.

Oude bedrijvenexpositie

Eind 2004 is het de bedoeling dat twee oude Zwijndrechtse bedrijven aandacht krijgen: Van Schaardenburg / Howard & Co / Euryza, en Van den Berg & Jurgens / VOZ / Unimills.

Daarvoor zijn we op zoek naar voorwerpen, foto's, boekjes e.d. die betrekking hebben op deze bedrijven. Het is niet nodig zaken permanent af te staan, met een bruikleen is de Historische Vereniging ook heel gelukkig.

Blik in het verleden

Bovenstaande foto kregen we van een bezoeker. Volgens het bordje is dit klasse V van de school C.V.O. Maar... wie zijn het? Reacties graag naar de Historische Vereniging Zwijndrecht.

Verder wil de vereniging graag oude schoolfoto's scannen voor een expositie en een eventueel boek. Heeft u Zwijndrechtse schoolfoto's? Neem dan even contact op met De Vergulde Swaen.

Gelezen

“De zwaan, in de Middeleeuwen geliefd bij vooral de adel – vrijwel elk kookboek uit die periode bevat er recepten voor -, verdween stilaan uit de keuken. Vaker diende hij als pronkgerecht, net als de pauw, en verscheen hij gedecoreerd en met vergulde kop als blikvanger op het damast. Maar het besef daagde dat die grote watervogels naar op de maag liggen.” (Uit: Volkskrant, 20 dec. 2002, “Vinken van het spit”.)

Colofon

“De Vergulde Swaen Mededelingenkrant” is een samensmelting en voortzetting van de “Mededelingen” van de Historische Vereniging Zwijndrecht, en “De Vergulde Swaen Vrijwilligerskrant”.

Het is een uitgave voor en door de leden van de Historische Vereniging en vrijwilligers die zich inzetten voor oudheidkamer De Vergulde Swaen en verschijnt vier keer per jaar. Overname van tekst is alleen toegestaan met bronvermelding. Aan de publicaties in deze krant kunnen geen rechten worden ontleend.

ISSN: 1571 - 9766

Kopij voor volgende krant uiterlijk **15 december** inleveren.

Redactie: Marja van Twist en Marcel Deelen
Redactie-adres: Rotterdamseweg 55, 3332 AC
E-mail: Marja-Jan.Twist@inter.NL.net of
sujamarcel@hotmail.com
Oplage: 550 exemplaren op A4-formaat.